

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

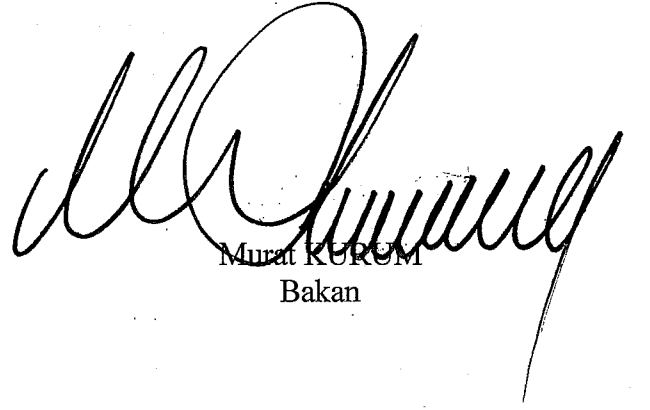
Sayı :30824082-610-3418461
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

12 Nisan 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (6 Adet, 6 Sayfa)
- Cevap Yazısı (51 Adet, 93 Sayfa)

7/58334
92 108

**TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ
SAYIN CANDAN YÜCEER'İN
TBMM 7/58334 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVABI**

SORULAR

Türkiye'de, 2020'de 72,3 milyon dolarlık etilen polimer plastik atık ithalatı gerçekleştirilirken, 2021'in 4 ayında bu tutar yüzde 135 artınca Çevre ve Şehircilik ile Ticaret Bakanlığı bu gruptaki plastiklere önce yasak getirmiş, ardından bu yasak 'sıkı denetim'e çevrilmiştir.

Ancak Greenpeace tarafından açıklanan veriler bu önlemlerin kağıt üzerinde kaldığını göstermektedir. Greenpeace temsilcisinin aktardığı verilere göre, Türkiye Avrupa'dan son 16 yılda, günde 241 kamyon dolusu plastik atık ithal etmektedir. Bu verilere göre, alınan denetim kararlarına rağmen 2021 'de ithal edilen toplam plastik atık miktarı ise 685 bin 443 ton olmuştur.

Basında yer alan haberlere göre çöp ithalatının yeniden artmasının ardında "etiket oyunu" bulunmaktadır. Özellikle İngiltere ve Almanya'dan gönderilen çöplerin üzerine Türkiye'nin getirdiği son yasak kapsamına girmeyen plastiklerden olduğuna dair yanlış etiketler basıldığı, Türkiye gümrüklerindeki denetim personelinin yetersiz sayıda olmasıyla da çöp sevkiyatının sorunsuz sürdüğü iddia edilmektedir. Yine basında yer alan haberlere göre konteynerlerin en kolay denetlenebilecek ön kısmına yasaklı olmayan çöplerin, arka bölüme ise zararlı plastiklerin konulduğu iddia edilmektedir.

Bu bağlamda;

1. 2018-2021 yılları arasında yıllara göre ithal edilen atık miktarı ve türlerine göre dağılımı nedir? Bu atıklar hangi yollarla Türkiye'ye girmiştir?
2. Anılan yıllarda ithalat sürecinde yapılan denetimler neticesinde ne kadar atık Türkiye'ye alınmadan geri gönderilmiştir? Firmalara hakkında hangi cezai işlemler uygulanmıştır? Bu firmalar hangileridir? Uygulanan cezai yaptırımların detayları nedir?
3. Anılan yıllarda hangi sınır kapılarımızdan atık ithalatı yapılmıştır? İthalat sırasındaki denetimlerde toplam kaç personel görev almıştır?
4. Anılan yıllarda en fazla plastik atık ithalatı yapılan ülkeler hangileridir?
5. Bazı atıkların yanlış etiketlemek sayesinde Türkiye'ye sokulduğu iddiaları doğru mudur? Bu iddialara karşı Bakanlığınızın yaptığı bir çalışma var mıdır?
6. İthalat sırasında zararlı plastiklerin konteynerlerin arka kısmına konularak denetlenmeden Türkiye'ye sokulduğu iddiaları doğru mudur? Bu iddialara karşı Bakanlığınızın yaptığı bir çalışma var mıdır?

CEVAP

2018 yılında 437 bin ton, 2019 yılında 547 bin ton, 2020 yılında 775 bin ton ve 2021 yılında ise 685 bin ton plastik atık ithalatına izin verilmiştir. Türlerine göre dağılım her sene değişmekle birlikte, 2021 yılında yapılan 685 bin tonluk plastik atığın %65'i polietilen, %25'i PET, %4'ü Polipropilen ve %6'sı diğer atıklar şeklinde olduğu görülmektedir. Plastik atık ithalat işlemlerinin %80'lik kısmı liman gümrüklerinden %20'lük kısmı ise kara gümrüklerinden yapılmaktadır.

Ülkemize yapılan atık plastik ithalatının dünyanın her yerinden olmakla birlikte ekseriyetle Avrupa ülkelerinden yapılmaktadır.

2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna istinaden çıkarılan diğer meri mevzuat hükümleri uyarınca, yalnızca geri kazanım faaliyeti gerçekleştirilmesi amacıyla atık ithalat izni verilen atık işleme tesisleri ve atıkların ulaştığı geri kazanım faaliyeti gösteren tesisler, atıkların Türkiye gümrük bölgesine gireceği sınır gümrük idaresinin bulunduğu 17 ildeki 27 ihtisas gümrük kontrol noktasında incelemeler başta olmak üzere, bu atıkların ülkeye girişinden itibaren yurtdışında toplanmasından taşınmasına ve geri kazanımından prosesin kaçınılmaz sonucu olarak ortaya çıkan bakiye atıkların bertarafına kadar olan tüm süreçte, Bakanlığımız ve İl Müdürlüğümüzde görevli denetim personelleri tarafından sürekli olarak ve titizlikle denetlenmektedir.

Mevzuat hükümleri kapsamında; atıkların ithalat için uygun olup olmadığı başvuru belgeleri ve fiziki kontrol sonuçlarına göre değerlendirilmekte ve atıkların ithalatı yasak olan atık listesinde yer alıp almadığı, başka atık ya da malzemeler ile karışıp karışmadığı, kirli kontamine ve tehlikeli atık grubunda olup olmadığı, yasaklı veya diğer atık kodları/GTİP tarife kodları altında ülkeye girişinin yapıp yapılmadığı kontrol edilmekte, gerekli görülmesi halinde de atığın tehlikeli madde ile kontamine olup olmadığına dair elementel analiz yaptırılmaktadır. Bu doğrultuda; Bakanlığımıza ve İl Müdürlüğümüze ulaşan tüm şikayetler ihbar niteliğinde kabul edilerek, gümrük kontrol noktalarında, geri dönüşüm tesislerinde ve atıkların işleme tesislerine ulaştığı ana kadar olan her yerde gerekli inceleme ve denetimler yapılmakta olup, çevre kirliliğine yol açan atık üreticilerinin ve/veya atık ithalatı gerçekleştiren firmaların tespit edilmesi durumunda Mevzuatımız çerçevesinde gerekli iş ve işlemler yapılmaktadır.

Yapılan kontrol ve incelemeler neticesinde; ithalatı uygun bulunmayan atıklara onay verilmemekte olup, kota aşımı yaptığı veya Mevzuata aykırı bir şekilde geri dönüşüm faaliyeti gerçekleştirdiği tespit edilen tüm tesislere de Çevre Kanununun ilgili maddeleri gereğince idari yaptırımlar uygulanarak Geçici Faaliyet Belgesi/Çevre İzin ve Lisans Belgesi ve bu belgeye esas olarak ithalat yapmasına izin verilen Atık İthalatçısı Kayıt Belgesi iptali yapılarak faaliyetten men kararı verilmekte ve ithalata uygun olmadığı tespit edilen atıklara ilişkin de "Mahrece İade Kararı" alınarak ilgili ülkeye geri gönderilmesi sağlanmaktadır.

Bununla beraber, çevreyi kirlettiği tespit edilen işletmeler/kişiler hakkında da Türk Ceza Kanununun ilgili hükümleri uyarınca Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurularında bulunmaktadır. Bu doğrultuda, plastik atık ithalatı yapan tesisler de dahil olmak üzere 2018 yılından günümüze kadar Bakanlığımız ve Taşra Teşkilatımız tarafından atık konulu 50.077 adet denetim gerçekleştirilmiş olup, Çevre Kanununa aykırı faaliyette bulunduğu tespit edilen işletmelere de toplam 177.864.895,00 TL idari para cezası uygulanmıştır.